

Halász Tamás

Nyomok a sóban

TANULMÁNY A KOREOGRAFOLÓGIÁRÓL

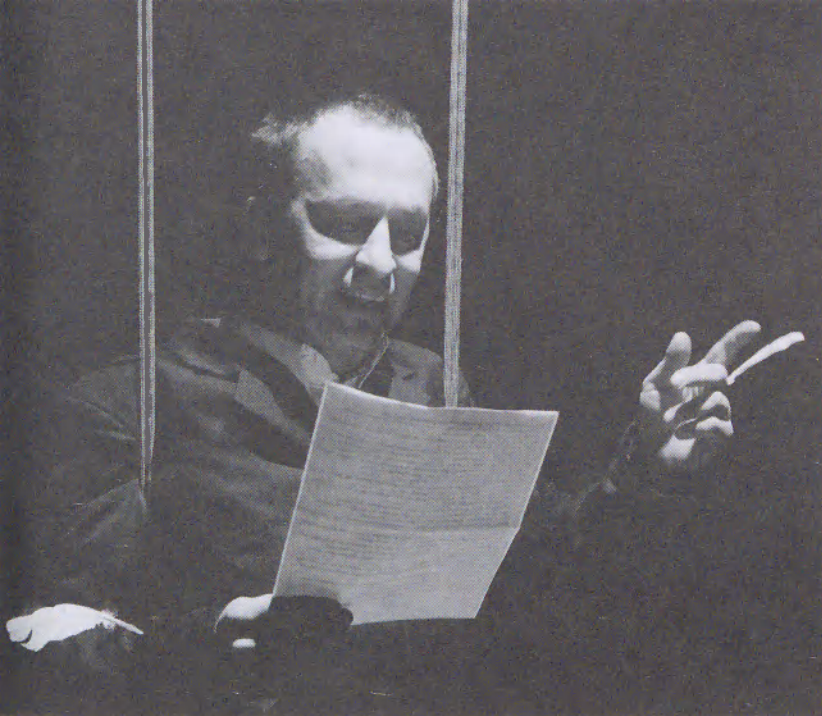
Kivételesen izgalmas kísérlet, szavakká, képekké, mozdulatokká formált, játékos gondolatmenet-mozaik tanúi lehetünk a Gold Bea–Gold Attila–Kövesdi László trió egy évvel ezelőtti kísérleti előadására rendezett, mára befejezett (vagy inkább csak: abbahagyott) alkotását megtekintve. A mű kínálta élmény olyan, mintha beleállnánk egy sebes sodrású patakba. Az események, gondolatok körülvesznek, cirógatnak, ki-kibillentenek egyensúlyunkból.

A *Tanulmány a Koreografológiáról* olyan kérdések és költői válaszok világába vezet, okosan s olykor fanyar derűvel, amelyeket egy nem létező, fúziós tudományág vetett fel. Gold Bea, a hazai modern tánc halk szavú, elmélyült, kiemelkedően intelligens lírikusa ritkán járt terepre hív magával. Tulajdonképp már azt a tevékeny-

séget magát is megkérdőjelezi, de legalábbis görbe tükör elé állítja, amit én most művelek. A nyomhagyó test és a nyomhagyó toll, a *Tanzschrift*, a táncírás, a táncleírás átértelmezett (átértelmezhető) természetét vizsgálja, mutatja meg összetett, izgalmas eszközökkel.

Gold Bea és Kocsis Gábor

Köncz Zsuzsa felvételei

Kövesdi László

Az Artus Stúdió hátsó termében nem először kószállhatunk szabadon emberi installációk, megelevenedő szobrok, testet öltött metaforák között. Nézőként folyamatos mozgásban vagyunk, halrajként vándorlunk, fordulunk, rebbenünk szét, míg e rövid játék egymást követő, előre ki nem számítható jelenéseit figyeljük. A *Tanulmány a Koreografológiáról* terében ott a hátán fekvő, hófehér, éles fényel megvilágított Gold Bea. Középtájt Gold Attila ül egy régi asztalka mögött, ölében palatábla méretű lap, sóval behintve. A térben harmadikként Kövesdi Lászlót látjuk, aki látszólag egy ugyancsak finom, fehér porral borított táblán áll.

A mozdulatlan, szoborként tálalt, körbejárható szereplők közül elsőként Gold Attila éled meg (operatóri tehetőségét a játék során látható, izgalmas mozgóképek dicsérik), pontosabban az ölében tartott lapon heverő, fehér író tollal. A – sejtésem szerint rejtett mágnessel mozgatott – penna misztikus látványt nyújtva áll fel fektéből, hogy aztán szaporán szántsza fel a finoman hintett só fehér mezejét. A mozdulatlan, fekete ruhás fiatalember mint valami varázsló ül előttünk, közrefogva a nézők gyűrűjétől. A könnyű, fehér tógába öltözött Gold Bea testét, haját is finom fehér por borítja. Lassan induló, finom mozdulataival nyomot hagy, jeleket szánt a fekete padlóra felhordott fehér felületen. A fekvő táncos karmozdulatának széles íve, lábának taposása, az ujjával később szándékosan a sóba rajzolt hullámvonalak maradnak utána nyomként, múltékony emlékként. A meredten álló Kövesdi László fekete ruháján ugyancsak fehér tollak, melyek megmozduló ízületeivel együtt rebbennek. A színész valójában fekete ruhájába ügyesen elrejtett hevederen lóg. (Kortárs) táncról szóló szöveget kezd olvasni, amikor egy hangsúlyos ponton megmozdul alatta a talaj, a széles falemezre hintett só-négyzet. Máskor váratlanul felkapja lábait. A groteszk képekben egyszerre felesel a gravitációval s a komoly szöveggel. A (filozófus-táncdramaturg Hegedűs Sándortól származó) textust az egymással nem kifejezetten szomszédos komolyság és az ironia közt ingadozva adja elő. Kiváló játékával gondolatot ébreszt és cáfol, megerősít és kételkedik.

A játék egy pontján, a közönség soraiból lép elő Hakkel Hedvig írásszakértő, aki az asztalhoz ülő Kövesdi által rótt s projektorral a falra vetített sorokat elemzi nyilvánosan, élesben, élvezetesen. Később a filmé lesz a főszerep. A mágikus tollat látjuk viszont: meztelen nőalak fotóján siklik, körberajzolja annak kontúrjait, a néma csendben surrogva-percegeve végigszalad az arcvonásokon, a mellék, a combok, az ágyék vonalán. Másik felvételen negatívba tett, nyugtalanul izgó-mozgó, tollal matató kézfejek megdöntött s tükrözött bravúros felvételei csodálhatók. Az ujjak arcot, emberi és állati alakokat formáznak: mint egy mozgóképes Rorschachteszt, melynek jelenéseibe ki-ki személyisége szerint lát bele, amit (nem) akar. A játék végén a táncosnő tér vissza UV-fényben, testén a tollakkal: Gold Bea rövid, bűvös jelenése végén mintha a falban tűnne el: az általa, a testével leírt nyomokkal maradunk magunkra a térben.

A hosszan érlelt, kifinomult munkáival jeleskedő Gold Bea és társai alkotta játék izgalmas összefüggéseket, a nyomhagyás eszközeit mutatja be. A testtel írt jelek, a betűket is formálni tudó, apró kis szárnyak, a kéz betűket teremtő tánca, az írás és a mozdulat eredeti jelentéseiből szőtt, míves előadás felvetései alaposan megmozgatják a szemlélő szellemét. Többjelentésű szavak, többnézetű képek, metaforák, képzetársítások sűrűre szőtt hálója borul a térben mozgó nézőre. A finom és izgalmas utalások, a játékos ironia, a felvetett kérdések szálaiból létrehozott játék egyszerre vitaindítás és válaszkíséret. Hogyan hagy nyomot a test? Leképezhető-e a mozdulat? Szavakká formálható-e a tánc?

A finom sóba írt gesztus-jelek, a kézírás és a testírás nyomai, a megmaradó, az értelmezhető-elemezhető, a szándékolt és az indirekt a szereplői ennek a megkapó, ötleteli játéknak, mely egyedi fordulataival, rendhagyó tálalásával igazán izgalmas szellemi játékba von be. Gold Bea és társai nem tudományos módszerekkel vizsgálják tárgyukat: a táncjelírás különös tudománya, a táncnotáció évszázados története, iskolái nem mutatkoznak meg e játékban. Olyan produkciót látunk, amely az illékony művészeti ág, a mozdulatokból történetet, érzeteket, szerkezeteket az emberi testtel térbe író egyetemes tánc természetét a laikus számára is élvezetesen, érzéki szépséggel állítja színre. Amelyet – s ezt minden szökőévben egyszer ha érezzük – szívesen néznénk még hosszan, kíváncsian.

TANULMÁNY A KOREOGRAFOLÓGIÁRÓL (Artus Stúdió)

Rendezők: Gold Bea, Gold Attila, Kövesdi László.
Előadják: a rendezők és Hakkel Hedvig.